



NOTAT

10-01-2023

EMN-2022-01020

1598884

Tina Vester Jensen

Habilitetspolitik for fagligt bedømmelsesudvalg på praksisområdet

Indledning

Habilitetspolitikken beskriver fondsbestyrelsens holdninger til habilitets-spørgsmål både for det faglige bedømmelsesudvalg og for ansatte i sekretaria-terne. Habilitetspolitikken skal modvirke konkrete usaglige hensyn i bevillinger af forskningsprojekter, men skal også skabe tillid i videre forstand til fondens arbejde og standen som helhed.

Fondsbestyrelsen er et aftalebaseret udvalg, der er etableret i henhold til overenskomsten for området.

Medlemmer af det faglige bedømmelsesudvalg er udvalgt på baggrund af deres kompetencer. Habilitetspolitikken skal parallelt hermed sikre, at fondens bevillinger ikke er påvirket af uvedkommende hensyn.

Habilitetspolitikken gælder for alle, i fagligt bedømmelsesudvalg, herunder også ansatte i Praksisrådets sekretariat. Habilitetspolitikken skal skabe gennemsigtighed og dermed tillid til fondens beslutninger. Habilitetspolitikken offentliggøres derfor på [RLTN.dk/fonde/Fonden for Almen praksis](https://rltn.dk/fonde/Fonden%20for%20Almen%20praksis).

Inhabilitet

Fagligt bedømmelsesudvalgs vurdering af habilitet sker efter denne habilitets-politik, der bygger på forvaltningslovens bestemmelser.

Det følger heraf, at den, der virker indenfor den offentlige forvaltning, er inha-bil i forhold til en bestemt sag, hvis vedkommende selv eller vedkommendes

ægtefælle, børn og andre i nært slægtskab¹ har en særlig personlig eller økonomisk interesse i sagens udfald eller er eller tidligere i samme sag har været repræsentant for nogen, der har en sådan interesse.

Det samme gælder, hvis vedkommende eller vedkommendes ægtefælle mv. deltager i ledelsen af en juridisk person (selskab, forening, mv.), der har en særlig interesse i sagens udfald.

Endvidere er der tale om inhabilitet, hvis der i øvrigt foreligger omstændigheder, som er egnede til at vække tvivl om vedkommendes upartiskhed.

Uanset at det faglige bedømmelsesudvalg ikke træffer afgørelser i forvaltningslovens forstand, kan ingen, der virker i det faglige bedømmelsesudvalg, medvirke ved beslutninger, vurderinger, anbefalinger o. lign. i et sagsforløb, hvis den pågældende ville have været inhabil, såfremt beslutningen havde været en forvaltningsretlig afgørelse.

Generel og specifik inhabilitet

Foreligger inhabilitet, vil den person, som er inhabil, ikke kunne deltage i den del af mødet hvor den konkrete ansøgning behandles – både som fondsbestyrelsesmedlem og/eller som medlem af fagligt bedømmelsesudvalg, hvoraf inhabilitetsforholdet udspringer. Det betyder konkret, at et inhabilt medlem ikke kan deltage i behandlingen af den konkrete sag, hvorfor medlemmet må forlade mødet under behandlingen (specifik inhabilitet).

Foreligger inhabilitet for et medlem i en sådan udstrækning, at det gentagne gange opleves, at medlemmet ikke kan deltage i behandlingen af sager i fagligt bedømmelsesudvalg, fordi inhabiliteten har en karakter, som gør, at arbejdet i bedømmelsesudvalget vanskeliggøres generelt, kan fondsbestyrelsen beslutte, at medlemmet ikke længere kan varetage sine opgaver i fagligt bedømmelsesudvalg (generel inhabilitet).

Eksempler på forhold som kan medføre inhabilitet

Spørgsmål om inhabilitet afgøres ved en konkret vurdering med inddragelse af alle nødvendige hensyn, herunder om en person kan have en personlig, økonomisk eller på anden måde usaglig interesse i udfaldet af en sag, eller om der

¹ Det fremgår af forvaltningslovens § 3, stk. 1, nr. 2, at "den der virker inden for den offentlige forvaltning, er inhabil i forhold til en bestemt sag, hvis vedkommendes ægtefælle, beslægtede eller besvogrede i op- eller nedstigende linje eller i sidelinjen så nær som søskendebørn eller andre nærtstående har en særlig personlig eller økonomisk interesse i sagens udfald eller er repræsentant for nogen, der har en sådan interesse".

i øvrigt er omstændigheder, der kan skabe tvivl om den pågældendes upartiskhed.

Følgende forhold kan efter en konkret vurdering medføre specifik inhabilitet – listen er ikke udtømmende:

- Medlemmet deltager i ansøgningen som medansøger, eller skal på anden vis krediteres eller lønnes hvis ansøgningen bliver imødekommet.
- Medlemmet har en ægtefælle, der er involveret i ansøgningen
- Medlemmet har aktier (eller ægtefælles aktier ved fælleseje) i en konkurrerende ansøgning.
- Medlemmet modtager løn eller anden form for godtgørelse for aktiviteter i relation til ansøgningen.
- Medlemmet deltager i rejser og konferencer betalt af en virksomhed, som har aktier i ansøgningen.

Følgende forhold medfører som udgangspunkt ikke-specifik inhabilitet – listen er ikke udtømmende:

- Medlemmet har aktier der vil blive påvirket af udfaldet af ansøgningen.
- Medlemmet har et nært familiemedlem, som er ansat i en ikke-ledende stilling i en virksomhed, som vil blive påvirket af udfaldet af ansøgningen.
- Medlemmet er ansat på den pågældende afdeling på universitetet/konkurrerende afdeling på et universitet, som vil blive påvirket af ansøgningen.
- Medlemmet er leder af afdeling/virksomhed, som vil blive påvirket af udfaldet af ansøgningen.

Proces vedrørende habilitet i fagligt bedømmelsesudvalg

For at fagligt bedømmelsesudvalgs beslutninger kan betragtes som uvildige, skal der afgives en erklæring, jf. bilag 1, der redegør for det enkelte medlems afhængighedsforhold, herunder personlige eller økonomiske interesser i virksomheder mv af betydning for Fondsbestyrelsens virke.

Det er endvidere medlemmernes eget ansvar at orientere sekretariatene, hvis de har opdateringer til habilitetserklæringens indhold af relevans for vurderingen af deres habilitet.

Medlemmer af det faglige bedømmelsesudvalg skal oplyse om eventuel inhabilitet til hhv. Fondens formand og sekretariatene. Medarbejdere i sekretariat skal underrette nærmeste foresatte.

Det gælder desuden generelt, at den, der er bekendt med, at der foreligger forhold, som gør et medlem af det faglige bedømmelsesudvalg, eller en ansat i sekretariatet inhabil, snarest skal gøre opmærksom på dette.

Hvis der opstår tvivl om et medlems habilitet, er det formanden for fagligt bedømmelsesudvalg, der beslutter, hvorvidt der foreligger inhabilitet. Vedrører det formandens potentielle inhabilitet, er det formanden for Fondsbestyrelsen, der træffer beslutningen.

Foreligger der generel inhabilitet for medlemmer af fagligt bedømmelsesudvalg, skal der igangsættes udpegning af et andet medlem.

For medarbejdere vil det være pågældendes direkte leder, der træffer afgørelse om, hvorvidt der foreligger inhabilitet.

Alle inhabilitetssager afgøres ved en konkret vurdering med inddragelse af alle nødvendige hensyn. Vurderingen vil tage udgangspunkt i, om en person kan have en personlig, økonomisk eller på anden måde usaglig interesse i udfaldet af en ansøgning, og om der i øvrigt er omstændigheder, der kan skabe tvivl om den pågældendes upartiskhed.

Der vil som udgangspunkt ikke længere foreligge specifik inhabilitet, når et forhold ligger mere end 2 år tilbage.

Sekretariatet for fondsbestyrelsen efterspørger dog oplysninger 5 år tilbage for at have tilstrækkelige oplysninger til at foretage en samlet vurdering.

Nærmere om habilitetserklæringer

Personer, der deltager i fagligt bedømmelsesudvalgs arbejde, skal selv gøre opmærksom på, hvis pågældende er eller kan være inhabil. Med henblik på at kunne tilrettelægge udvalgets arbejde bedst muligt, anvendes som nævnt en habilitetserklæring. På den måde skabes der sikkerhed for, at overvejelserne om inhabilitet så vidt muligt sker på forkant på en operationel og transparent måde.

Alle medlemmer af fagligt bedømmelsesudvalg skal før igangsættelse af arbejdet udfylde habilitetserklæringen, jf. bilag 1. For medlemmer af fagligt bedømmelsesudvalg udvalg, har erklæringerne gyldighed i den periode, hvor udvalget eksisterer. Ansatte i sekretariatene skal også udfylde habilitetserklæringen, før de påbegynder deres arbejde i sekretariatet og forny deres erklæring ved hver valgperiode.

Anvendelsen af habilitetserklæringer fritager ingen for, i de tilfælde, hvor der måtte opstå inhabilitet efter udfyldelse af habilitetserklæringen at have pligt til at meddele dette til formanden for bedømmelsesudvalget.

Særlige situationer

Fondsbestyrelsen kan i helt særlige situationer beslutte at se bort fra et medlem af fagligt bedømmelsesudvalgs inhabilitet, hvis det konkret vurderes, at der ikke er fare for, at arbejdet i fagligt bedømmelsesudvalg vil blive påvirket af uvedkommende hensyn. I vurderingen ses på den aktivitet medlemmet deltager eller har deltaget i, hvilket sammenholdes med den sag, som fagligt bedømmelsesudvalg arbejder med.

Fondsbestyrelsen kan desuden i helt særlige situationer beslutte at se bort fra et medlem af fagligt udvalgs inhabilitet, hvis der enten er fare for, at et udvalg vil miste sin beslutningsdygtighed, eller hvis det vil være meget betænkeligt, hvis det inhabile medlem ikke er med til at behandle udvalgets sag. Fondsbestyrelsen vurderer altså konkret, om det inhabile medlem ikke kan undværes. I vurderingen lægges vægt på, om det inhabile medlem har en særlig ekspertise, og om udvalgets vurdering ikke kan udsættes uden væsentlig skade for offentlige eller private interesser, f.eks. patienternes interesser.

Offentliggørelse af habilitetspolitik

Habilitetspolitikken gøres tilgængelige på Fondens hjemmeside på RLTN.dk.

Ikrafttræden af habilitetspolitikken

Habilitetspolitikken træder i kraft, når den har været behandlet af Fondsbestyrelsen.

Habilitetspolitikken er behandlet på fondsbestyrelsesmødet tirsdag den 31. maj 2023.